

Fri for PRRS'ens plager på fire måneder

GODT MEN SANDT:

Da dyrlægen sagde, at Henrik Buhl kunne blive fri for PRRS'ens plager på tre-fire måneder, hvis han bar sig rigtigt ad, lød det næsten for godt til at være sandt. Det viste sig heldigvis, at forudsigelsen holdt stik.

Af Anne Wolfenberg

Hos Henrik Buhl ved Børkop var man lige begyndt at ånde lettet op ved nytårsskiftet 2004-2005 efter at have gennemlevet et problemfyldt efterår, hvor svineproduktionen havde været belastet med toksinproblemer på grund af den våde høst i 2004.

Men da man nåede 1. februar 2005, slog lynet ned igen, da PRRS viste sit grimme ansigt i besætningen.

- Vi havde flere gange i løbet af efteråret troet, at vi havde PRRS, men heldigvis havde det indtil videre været falsk alarm, fortæller Henrik Buhl.

Efter at være kommet over efterårets problemer og have oplevet et par hold med rigtigt fine resultater i januar 2005, var han ikke i tvivl om, at det var den »ægte vare«, da PRRS for alvor slog til i begyndelsen af februar.

Karantæne, vaccination og rigtigt management

Besætningens dyrlæge Pia Conradsen, Haderslev Dyrehospital, var desværre heller ikke i tvivl om, at diagnosen var PRRS, som blodprøveanalyser også bekræftede. Til gengæld var hun dog sikker på, at besætningen ved Børkop ville være ovre sygdommens kvaler tre-fire måneder senere, hvis de blot bar sig rigtigt ad.

- Det lød så godt, at vi var vilige til at forsøge, og eftersom vi havde pattegrisedødelighed på over 20 procent, som vi ikke rigtigt kunne stille noget op mod i dagligdagen, var det bare om at komme i gang, fortæller Henrik Buhl.

I korte træk indebar dyrlægens slagplan en kombination af vaccination af polte i karantænen og korrekt management. Generelt måtte intet føres baglæns i produktionslinjen, hvilket blandt andet betød, at smågrisene skulle fravænes væk fra gården, og ammesøer og kuldudjævning efter de første 24 timer var absolut forbudt.

- Det var nu også meget enkelt, for hvis vi forsøgte at kuldudjævne, så døde grisene simpelthen, fortæller Henrik Buhl.

Karantæne på grund af levende vaccine

På gården produceres egne polte. De kom i karantæne på en anden site end sobesætningen og blev vaccineret mod PRRS. Senere blev poltene hjemtaget til sostaldene i store hold hver sjette uge efter 12 ugers karantæneperiode.

Årsagen til karantænen er, at der anvendes en levende PRRS-vaccine. Karantænen sikrer, at man undgår at sprede virus i besætningen samtidig med, at poltene har udviklet nogle rigtige gode antistoffer, når de flyttes tilbage til sobesætningen.

For at komme i gang med karantænen benyttede Henrik Buhl i begyndelsen en overflødig sektion i smågriseholdet, men på rekordtid stod der en færdigbygget karantænestald

til poltene, der blev taget i brug øjeblikkeligt. Stalden består af to afsnit, der fyldes og tømmes skiftevis, når poltene har været i karantæne i 12 uger.

Nødvendigt med hård disciplin

- Naturligvis måtte vi heller ikke blande grise i smågriseholdene, og vi skiftede endda både tøj og støvler, når vi bevægede os mellem de forskellige afsnit i smågriseholdet. Vi valgte også at være konsekvente og passe sopoltene som de sidste, inden vi gik hjem om aftenen. Det kræver disciplin at være konsekvent, men det er nødvendigt, mener jeg, og så var det overkommeligt, fordi vi havde en gulerod med kort tidshorisont at stile efter, fortæller Henrik Buhl.

- Heldigvis havde dyrlægen da også ret, for da de fire måneder var gået, var det tydeligt at se med det blotte øje, når man trådte ind i stalden, at produktionen igen var på rette spor, fastslår Henrik Buhl.

Han priser sig desuden lykkelig over at have et fornuftigt opbygget staldanlæg, der gav ham mulighed for at tage de nødvendige forholdsregler.

- Vores historie viser kun, hvor vigtigt det er at tænke sådan en episode igennem som vores, når man bygger nyt, så man er sikker på, at staldanlægget kan matche ens behov i enhver situation, påpeger han.

FORNØJET: Efter fire måneders hårdt slid for at få PRRS'en under kontrol, er produktionen hos Henrik Buhl ved Børkop igen på rette spor.

FLERE FORDELE: Polte-karantæne er oplagt for enhver PRRS-besætning, oplyser besætningens dyrlæge Pia Conradsen, Haderslev Dyrehospital, og man opnår desuden en sidegevinst i form af reduktion i smitte med andre uønskede sygdomme så som AP2 og mycoplasma, mener hun.

✓ Produktionsresultater - Haugaard

	Under PRRS (030205-280605)	Lige efter PRRS (290605-280905)	I dag (100506-030706)
Søer:			
Levendefødte grise pr. kuld	12,2	13,0	13,4
Fravænnede grise pr. kuld	9,7	11,1	11,8
Døde indtil fravæning, %	20,7	14,5	12,0
Spildefoderdage pr. kuld	13	10	10
Faringsprocent	84,3	84,9	91,5
Smågrise:			
Dødelighed, %	4,9	1,4	1,6
Daglig tilvækst, g	482	532	503
FEs pr. kg. tilvækst	1,84	1,81	1,74

✓ Haugaard

520 årssøer.

Salg af 30-kilos grise.

Produktion på tre sites: søer, smågrise og polte i karantænestald.

170 hektar under plov.

Historik:

1998-2001: Henrik Buhl overtog gården efter sin far i et glidende generationsskifte.

2000: Besætningen udvides fra 160 til 400 søer og ændres til multi-site.

2003: Besætningen udvides fra 400 til 500 søer.

I ORDEN: Ved at følge dyrlægens anvisninger kom produktionen på Haugaard ved Børkop igen på rette køl, fortæller Henrik Buhl.

Fortsætter med at vaccinere

Nu går Henrik Buhls overvejelser på, hvor længe han skal fortsætte med vaccination og karantæne. Han slipper dog ikke vaccination foreløbigt, siger han, for med PRRS'ens grimme ansigt i frisk erindring, tør han indtil videre ikke give los.

- Vaccination af poltene koster 14,30 kroner pr. dyr, så det er ikke det, der vælter læsset, siger han.

Han erkender dog, at der ingen grund er til at vaccinere unødigt, og at han med tiden må tage overvejslen op igen. Spørgsmålet er bare, hvornår det er sikkert nok at holde.

Karantæne har mange fordele

Pia Conradsen er Henrik Buhls besætningsdyrlæge, og hun er varm fortaler for kontrol af PRRS gennem polte-vaccination og karantæne i kombination med korrekt management, og metoden anvendes i flere af hendes besætninger.

I det konkrete tilfælde betød metoden, at der i juni ikke længere var kliniske tegn på PRRS, og at smågrisene blev erklæret PRRS-negative i august.

- Det er dog ikke kun nyinficerede besætninger, der kan have gavn af metoden, påpeger dyrlæge Pia Conradsen, Haderslev Dyrehospital.

- Også de svineproducenter, som ellers mener, at de lever udmærket med PRRS, kan have gavn af at tage metoden i brug, siger Pia Conradsen.

Hun oplyser, at svineproducenterne på denne måde kan undgå de pludselige dyk i pro-

duktiviteten, som man ellers ikke kan undgå, hvis man har PRRS i besætningen.

- Proceduren med at have poltene i karantæne har dog flere fordele, påpeger Pia Conradsen. En sidegevinst ved kombinationen af vaccination og karantæne af poltene

er, at man er sikker på, at den levende vaccine ikke smitter besætningen med PRRS. Men desuden opnår man formentlig en reduktion i smitte med andre uønskede sygdomme såsom AP2 og mycoplasma, idet det jo typisk er poltene, der fører smitte ind i besætningen.

✓ De ti gyldne regler mod PRRS

Følgende 10 regler gælder altid ved flytning af dyr rundt i besætningen:

1. Ingen grise fra et ugehold må blive tilbage i farestalden efter fravæning.
2. Der skal praktiseres strikt holddrift (alt-ind alt-ud) i sektionerede stalde.
3. Ved flytning af dyr må der ikke være kontakt mellem de forskellige aldersgrupper.
4. Ingen kontakt mellem søer og grise fra fravæning til seks måneder.

Management i farestalden:

5. Ved kuldudjævning må kun de overskydende grise flyttes, og der skal flyttes mindst muligt rundt på grisene.
6. Der må ikke laves ammesøer senere end 24 timer efter faring.
7. Undgå smitteoverførsel ved håndtering: Hold grisene i stien.
8. Der må ikke flyttes syge grise. De skal aflives!
9. Alle grise fra et ugehold skal fravænes samtidigt.
10. Det er forbudt at opstalde fravænnede grise i farestalden.

Kilde: Dyrlæge P. H. Rathkjen, Boehringer-Ingelheim Vetmedica, Produktionsdyr

Et forrum kan være mobilt

HVORFOR IKKE?: Selv om et forrum er godt af have i selve stalden, så er en anden mulighed at koble det på efterfølgende. Det kan man i Tyskland, så hvorfor ikke i Danmark.

Af Anne Wolfenberg

■ Hvis stalden er så gammel, at der ikke er noget forrum, eller det eksisterende forrum måske ikke har de faciliteter, man kunne ønske sig, så kunne løsningen måske være et mobilt forrum.

Et sådan forrum har Effektivt Landbrug set på Hofgut Neumühle i Tyskland, og det er angiveligt ingen seværdighed i Tyskland, for hos gårdens personale var der bestemt ikke noget mærkeligt i den løsning.

Forrummet havde da også de fornødne faciliteter såsom toilet, håndvask og bad, og det tog sig meget indbydende ud.

Forrum på hjul

Forrummet ved Hofgut Neumühle var lejet hos det tyske firma MVS Raumsysteme, der her hjemmehørende i Berlin.

Hos Hofgut Neumühle var det desværre ikke muligt at få oplyst, men om der findes flere firmaer, der yder samme service, men hvorfor ikke?

TILKOBLING: Til Hofgut Neumühle hører oprindeligt ikke noget forrum, så det har man senere lejet sig til.

FEDE FACILITETER: Det mobile forrum ved Hofgut Neumühle har de nødvendige faciliteter såsom toilet, håndvask og bad, og det tager sig meget indbydende ud.

MVS Raumsysteme lejer og sælger stort set alt indenfor mobile løsninger indenfor containere, forrum, mand-skabsvogne og boligcontainere.

Man kan se mere om MVS Raumsysteme på hjemmesiden www.mvs-raumsysteme.ag.